

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024 - 2026
rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Krytyka literacka, teatralna i filmowa. Przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu*	IVC₁
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	2 rok, sem. III
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy/przedmiot do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. prof. UR Jolanta Kowal (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Anna Jamrozek-Sowa (autorka programu) , dr hab. prof. UR Zenon Ożóg, dr hab. prof. UR Agata Paliwoda, prof. dr hab. Janusz Pasterski, dr hab. prof. UR Magdalena Rabizo-Birek, dr hab. Anna Wal, dr hab. prof. UR Jan Wolski

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3		20							3

1.2. Sposób realizacji zajęć**X zajęcia w formie tradycyjnej**

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość historii literatury polskiej i powszechnej, teatru i filmu oraz teorii literatury, teatru i filmu na poziomie III r. studiów pierwszego stopnia. Umiejętność analizowania i interpretowania tekstów kultury.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu teorii krytyki literackiej, teatralnej i filmowej.
C2	Wprowadzenie elementów wiedzy z historii krytyki literackiej, teatralnej i filmowej.
C3	Analiza i interpretacja wybranych tekstów krytycznoliterackich, połączona z prezentacją sylwetek wybitnych krytyków XX i XXI wieku.
C4	Wskazanie funkcji, roli i miejsca krytyki w obrębie piśmiennictwa i w przestrzeni kultury współczesnej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Student/ka: <ul style="list-style-type: none"> • posiada uporządkowaną wiedzę na temat krytyki teatralnej, literackiej i filmowej, • zna i rozumie w zaawansowanym zakresie fundamentalne zasady oraz metody krytycznej analizy i interpretacji różnych wytworów kultury.	K_Wo3, K_Wo6, K_Wo7, K_Wo8, K_Wo9,
EK_02	Student/ka: <ul style="list-style-type: none"> • posiada umiejętności tworzenia autorskich wypowiedzi krytycznych (poprawnych pod względem językowym i stylistycznym), • poprawnie stosuje poznaną terminologię z zakresu dyscyplin należących do obszaru nauk humanistycznych (niezbędną dla dziennikarza) oraz społecznych, • posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistycznych i społecznych oraz jej zastosowania w typowych sytuacjach profesjonalnych.	K_Uo9
EK_03	Student/ka potrafi krytycznie ocenić poziom posiadanej wiedzy i rozumie potrzebę ciągłego samodzielnego planowania i realizowania procesu uczenia się przez całe życie.	K_Uo9

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładów

Treści merytoryczne

B. Problematyka zajęć warsztatowych

Treści merytoryczne
1. Wprowadzenie w problematykę zajęć.

2. Podstawowe pojęcia i definicje krytyki literackiej, teatralnej i filmowej.
3. Funkcje krytyki literackiej, teatralnej i filmowej.
4. Kim jest krytyk?
5. Opis tekstu krytycznego (specyfika językowego ukształtowania, podmiot tekstu krytycznego).
6. Wartościowanie w krytyce literackiej, teatralnej i filmowej.
7. Krytyka literacka, teatralna i filmowa w przestrzeni kultury późnej nowoczesności.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	ocena odpowiedzi, przygotowanie materiału do dyskusji, ocena z przygotowanego tekstu krytycznego	ćw.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena odpowiedzi, przygotowanie materiału do dyskusji, ocena z przygotowanego tekstu krytycznego	ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć.	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na zajęciach (dopuszczalna jedna absencja), udział w dyskusji, przygotowanie projektu w grupie, napisanie tekstu krytycznego.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu, napisanie referatu itp.)	53
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt. ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	---
Zasady i formy odbywania praktyk	---

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Helman A., *Strategie krytyki filmowej*, „Kino” 1980, nr 12, s. 2-23.
„Kartografowie dziwnych podróży” wypisy z polskiej krytyki literackiej XX wieku, red. i wstęp M. Wyka (wybrane teksty).
Kino polskie wczoraj i dziś. Polskie piśmiennictwo filmowe, pod red. P. Zwierzchowskiego, B. Gizy, Bydgoszcz 2013 (tutaj: B. Skowronek, *Czym dzisiaj jest „krytyka filmowa”? Próba zdefiniowania pojęcia*; M. Adamczak, *Zdun, cieśla, rymarz, krytyk filmowy... O jednym z zawodów ginących*; M. Maron, *Notes filmowy Bolesława Michałka – książka filmowa jakich już nie ma*).
Krytycy teatralni XX wieku. Postawy i światopoglądy, pod red. E. Udalskiej, Katowice 1992.
Młoda krytyka filmowa. Antologia tekstów, pod red. M. Hendrykowskiego, Poznań 2005.
Puzyna K., *Półmrok. Felietony teatralne i szkice*, Warszawa 1982.
Skowronek B., *Jak dziś pisze się o kinie? Modele krytyki filmowej*, „25 Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historicolitteraria V”, pod red. B. Faroną, Kraków 2005.
Sławiński J., *Funkcje krytyki literackiej*, [w:] tegoż, *Dzieło, język, tradycja, Prace wybrane*, t. II, Kraków 1998, s. 159-183.
Sobolewski T., *Pisanie o filmie*, „Kino” 1996, nr 2, s. 4-5.
Sporne postaci polskiej literatury współczesnej. Krytycy, pod red. A. Brodzkiej-Wald i T. Żukowskiego, Warszawa 2003 (wybrane teksty).
Sto przedstawień w opisach polskich autorów, oprac. Z. Raszewski, Wrocław 1993.
Szpakowska M., *Teatr i bruk: szkice o krytykach teatralnych*, Warszawa 2006. (wybrane teksty).
Sztuka filmowej interpretacji. Antologia przekładów, pod red. W. Godzica, Kraków 1994.
Udalska E., *Krytyka teatralna: rozważania i analizy*, Katowice 2000. (wybrane teksty).
Wprowadzenie do nauki o teatrze. T. III. *Odbiorcy dzieła teatralnego: widz - krytyk - badacz*. Wybór i oprac. J. Degler, Wrocław 1978. (wybrane teksty).

Literatura uzupełniająca:

Bordwell D., Thompson K., *Film art. Sztuka filmowa. Wprowadzenie*, Warszawa 2010.
Dziennikarstwo i świat mediów, pod red. A. Bauera, Kraków 2000.
Eberhardt K., *O polskich filmach*, Warszawa 1982.
Eliot T. S., *O krytyku krytycznie*, przeł. M. Niemojowska, [w:] *Szkice krytyczne*, przekład, wybór i oprac. M. Niemojowska, Warszawa 1972, s. 367-389 oraz [w:] *Kto to jest klasyk i inne eseje*, Kraków 1998, s. 5-23.
Głowiński M., *Próba opisu tekstu krytycznego*, [w:] tegoż, *Dzieła wybrane, t. II. Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej*, Kraków, s. 301-315.

Gwóźdź A., *Obrazy i rzeczy. Film między mediami*, Kraków 2003.

„Kartografowie dziwnych podróży”. *Wypisy z polskiej krytyki literackiej XX wieku*, red. i wstęp M. Kozicka D., *Metafory metakrytyki – przenośny wizerunek krytyka literatury*, [w:] *Dyskursy krytyczne u progu XXI wieku. Między rynkiem a uniwersytetem*, pod red. T. Cieślaka-Sokołowskiego i D. Kozickiej, Kraków 2007.

Helman A., Ostaszewski J., *Historia myśli filmowej*, 2007.

Keal P., *Co dzień w kinie*, wybór i tłum. W. Wertenstein, Warszawa 1973.

Mętrak K., *Po seansie*, Warszawa 1988.

Michałek B., *Ambasador polskiego kina. Wspomnienia*, Kraków 2002.

Słonimski A., *Romans z X Muzą. Teksty filmowe z lat 1917-1976*, Warszawa 2007.

Sobolewski T., *Za duży blask. O kinie współczesnym*, Kraków 2004.

Współczesne problemy krytyki artystycznej, pod red. A. Helman, Wrocław 1973.

Odojewski W., *Raptularz krytyczny. Twórcy, dzieła, konteksty*, pod red. S. Barcia (1994); *Notatnik półprywatny. W kręgu kultury*, pod red. S. Barcia (1996).

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej